נשא ב

א. תנן בריש פרק בתרא דמס' נזיר[1]: „הגוים[2] אין להם נזירות", ובגמרא: מנא הני מילי דתנו רבנן דבר[3] אל בני ישראל ולא לעובדי כוכבים.

ובפירוש דברי המשנה „הגוים אין להן נזירות" כ' רש"י: „העכו"ם שנדרו בנזירות אין נזירות חלה עליהן ומותרין לגלח ולשתות יין וליטמא למתים". אבל התוס'[4] כתבו דהא דהגוים אין להן נזירות היינו „ואין קרבנן קרב אף על גב דמקבלין מהם נדרים ונדבות".

והנה הטעם שלא פירשו התוס' כ־פשוטו (וכפרש"י), ש„אין להם נזירות" היינו שמותרים ביין כו', אלא כתבו ש„אין קרבנן קרב"[5] — יש לומר בפשטות, שזהו לפי שזה שעכו"ם מותר ביין ובתגלחת מצ"ע אין בזה שום חידוש, דמהיכא תיתי דיאסרו בזה, והרי אין בעכו"ם כל דיני נדרים, ולכן פירשו התוס' „ואין קרבנן קרב אף על גב דמקבלין מהם נדרים ונדבות", והיינו, דהטעם שצריך לימוד למעט עכו"ם מנזירות הוא (בעיקר) מצד דין קרבן נזיר[6], שבזה איתנהו לעכו"ם דמקבלין מהם נדרים ונדבות.

ויומתק ע"פ דעת ר"מ בזבחים[7], דס"ל דקרבנות נזירות הם בכלל נדרים ונדבות (שקרבין בבמת יחיד), ולפ"ז י"ל[8] דחיוב קרבנות נזיר (ועכ"פ העולה[9] שלו) הוא מחמת נדרו, שבכלל הנדר דקבלת נזירות איכא גם קבלה על הקרבן, ולכן ס"ד אמינא דחל ע"ז דין נדרים ונדבות דעכו"ם שמקבלין מהן.

וי"ל, דהא דרש"י לא פירש כן (ד„אין להם נזירות" היינו שאין קרבנן קרב), הוא משום דס"ל שקרבנות נזיר אינם שייכים להנדר, אלא הם חיוב הבא

---

1) סא, א.

2) כ"ה במשנה שבמשניות. ובגמ' „הכותים" וכיו"ב (מפני הצנזור?).

3) פרשתנו ו, ב.

4) וראה גם מאירי כאן.

5) וכן להלן בתוד"ה דת"ר, שכתבו „שאם קבלו נזירות אינו כלום ומותרין לשתות ביין", הוסיף „ואין מביאין קרבנות נזירות עליהם".

6) וכן משמע בפי' הרא"ש ושטמ"ק כאן. וראה רע"ב למשנה כאן.

7) קיז, א־ב. וראה תמורה יד, ב.

8) בפרש"י זבחים שם, ב ד"ה „מנחות ונזירות ישרות (נדרים ונדבות) נינהו" „דאע"ג דבמלאות נזרו הוין קרבנותיו חובה עליו מיהו ע"י נדר באו עליו". ועד"ז הוא בתוד"ה זאת (פסחים לח, ב) „דנזירות גופייהו נידר ונידב הוא אע"ג דה־קרבנות חובה". וראה גם רש"י תמורה שם ד"ה שלמי.

ולפי' התוס' כאן אולי י"ל יתירה מזה, כ־בפנים.

וראה רמב"ם הל' שחיטה פ"ב ה"כ: אבל השוחט לשם עולת נזיר . . שעיקר הנזירות נדר מן הנדרים. אבל לכאורה כוונתו כלשון רש"י ותוס' הנ"ל, ולא שהעולה עצמה היא בכלל הנדר [ולהעיר שלהרמב"ם גם חטאת ואשם דנזיר נק' דבר הבא בנדר ונדבה (שנתפס בנדר) — ראה רמב"ם הל' נדרים פ"א ה"י „שהנודר בנזיר מביא חטאת כו'". ואכ"מ].

9) ראה זבחים שם, דלמסקנא אי איתמר הכי איתמר אמר שמואל מחלוקת (ר"מ וחכמים) בעולה ושלמים (של נזירות) אבל בחטאת ואשם דברי הכל חובות נינהו ולא קרבי.

„מאליו" כתוצאה מהנזירות[10]. ולכן זה דעכו"ם נודרים נדרים ונדבות אינו מוסיף כלום בהסברא שיהיו עכו"ם שייכים לנזירות, כי קרבנות דנזירות אינם שייכים להנדר דנזירות.

אלא שלפי זה צ"ע בפרש"י: למה צריכים כתוב למעט עכו"ם מן הנזירות – דמהיכי תיתי שיהי' לעכו"ם דין נזירות?

ב. לכאורה יש לומר, דעצם ענין ה־נזירות (לא רק קרבן נזיר) הוא ע"ד נדרי הקדש, היינו שאינו רק פרישות מיין ותגלחת כו', אלא נדר לה', כלשון הכתוב[3] „לנדור נדר נזיר להזיר לה'", וכ־פרש"י „להבדיל עצמו מן היין לשם ש־מים", וכמ"ש הרמב"ם[11] ד„הנודר לה' דרך קדושה הרי זה נאה ומשובח ועל זה נאמר נזר אלקיו על ראשו[12] קדוש הוא לה'"[13].

וכיון שמצינו שהעכו"ם בכלל נדרי הקדש, הן קדשי מזבח והן קדשי בדק הבית, לכן סד"א שהם בכלל נזירות, ולכן צריכים מיעוט לאפוקי עכו"ם מדין נזירות[14].

אבל קשה לפרש כן, שהרי להלכה נקטינן דנזירות אינה בגדר נדרי הקדש אלא נדרי איסר, וכמ"ש הרמב"ם בריש הל' נזירות „הנזירות הוא נדר מכלל נדרי איסר" (דלא כערכין וחרמים ש„הם נדר מכלל נדרי הקדש"[15]), הרי שבהלכה אינם נדרי הקדש אלא נדרי איסר[16], והדרא קושיא לדוכתא.

והנה לפי כמה מפרשים יש דיעה בירושלמי[17] שהעכו"ם הם בכלל בל יחל[18], ולדיעה זו מובן לכאורה טעם הצורך במיעוט העכו"ם מן הנזירות, שהרי נזיר שגלח או שתה יין כו' עובר משום לא יחל דברו[19].

אבל דוחק לבאר שכ"ה שיטת רש"י, כי לדעת רוב המפרשים אין העכו"ם[20] בכלל בל יחל[21].

[ולהוסיף, שגם להדיעה שהעכו"ם בכלל בל יחל, צ"ע אם אפשר לומר כן

---

10) ראה פרש"י זבחים שם ד"ה נזירות חובה. וראה תמורה שם „סמי מכאן נזירות" ובפרש"י שם. וראה תוד"ה סמי שם „וה"ה דצריך כמו כן למיסמ' מההיא דפ' בתרא דזבחים", והיינו שגם לדעת ר"מ אין נזירות בכלל ישרות (נדרים ונדבות).

11) סוף הל' נזירות.

12) פרשתנו ו, ז.

13) שם, ח.

14) ראה בזה קרן אורה וברכת ראש לנזיר כאן בריש הפרק.

15) רמב"ם ריש הל' ערכין וחרמין וברדב"ז שם.

16) ולהעיר מרדב"ז הל' ערכין וחרמין שם. וראה רמב"ן בהשגותיו לסהמ"צ מ"ע צד.

17) נזיר פ"א ה"א – ראה פני משה וקרבן העדה שם.

18) וכן משמע מפשטות דברי התוס' ע"ז ה, סע"ב (כפירוש המשנה למלך שצויין לקמן הערה 21).

19) מטות ל, ג. ירושלמי שם. רמב"ם הל' נזירות פ"א ה"ב.

20) ראה ספרי זוטא מטות שם, ב (הובא במראה הפנים לירושלמי שם): אין הגוים עוברין בלא יחל. תוס' נזיר סא, סע"ב ד"ה הניחה.

21) וראה משנה למלך הל' מלכים פ"י ה"ז ד"ה ודע שמה שתירצו, דגם הא דעכו"ם נודרים נדרים ונדבות כישראל הוא רק לענין קדושת הקרבן ולא לענין חיוב הבאתו. וכ"כ בגליון הש"ס לתוס' ע"ז שם. קרן אורה נזיר שם. שפת אמת מנחות שם. ובכ"מ. וראה שד"ח פאת השדה כללים מערכת ג' סימן ו אות יז. ועש"נ.

לענין נזירות, וכמ"ש במשנה למלך[22], שזהו רק לענין שבועה, אבל לא לגבי נדרים, „דמהיכי תיתי שהעכו"ם יתפיס דבר המותר ויעשנו כקרבן דזהו עיקר הנדר דחידוש הוא שחדשה תורה ביש־ראל שדבר היתר יתפיסנו בדבר האסור ויאסר", וא"כ אם ענין הנזירות הוא[23] רק בגדר חובת הגברא[24], שאסר על עצמו לשתות יין ולגלח כו', יש מקום לומר דסד"א שגם העכו"ם בכלל זה, אבל את"ל שענין הנזירות הוא[25] מפאת הקדו־שה שחלה על גופו[26], הרי פשיטא שאין העכו"ם בכלל זה].

ג. ויובן זה בהקדם הא דמצינו בכ־תוב קודם מ"ת גדר של שבועה ונדר, כמו שבועת אבימלך[27], דלכאורה צ"ע מאיזה טעם נתחייב לקיים שבועתו, והרי אין דין שבועה בכלל ז' מצות ב"נ.

ובמשנה למלך[22] כ' ד„אפשר דבכלל ברכת השם הוא", אבל צ"ע מנ"ל הא[28], וכי מי שאינו מקיים שבועתו עובר משום ברכת השם.

ונראה לומר ע"פ מ"ש החזקוני[29] בטעם ש„נענשו דור המבול מאחר שלא נצטוו מצות . . יש לומר יש כמה מצוות שחייבים בני אדם לשמרן מכח סברת הדעת אע"פ שלא נצטוו כו'", זאת אומרת, דנוסף על זה שז' מצות ב"נ הם דברים המחוייבים „מפני הכרע הדעת" (כמ"ש הרמב"ם[30]), הרי יש דברים שלא מצינו עליהם ציווי מפורש, ומ"מ ב"נ חייב בהם „מכח סברת הדעת" (ובלשון רב נסים גאון בהקדמתו למס' ברכות[31] „כל המצוות שהן תלויין בסברא ובאוב־נתא דלבא כבר הכל מתחייבים בהן מן[32] היום אשר ברא אלקים אדם על הארץ, עליו ועל זרעו אחריו לדורי דורים")[33].

ועפ"ז יש לומר, שגם קיום התחייבות בדיבור[34] נכלל בדברים שחייבים בהם „מכח סברת הדעת", אף שאינו בכלל ז' מצות ב"נ.

וסמוכין לדבר מנוסח „מי שפרע"[35] — „מי שפרע מאנשי דור המבול ומדור הפלגה הוא עתיד להפרע ממי שאינו

---

22) הל' מלכים שם ד"ה ושוב ראיתי.

23) ראה שו"ת מהרי"ט ח"א סי' נג — ג' דיעות (וסברות) בזה.

24) וכן משמע במאירי ריש נזיר (וראה בהערות המו"ל שם ולדף ד ע"א). וראה צפע"נ הל' מאכלות אסורות (פה, ב) אם הוא רק איסור גברא. וראה שם הל' נדרים (יז, ב). ריש הל' נזירות.

25) וכן להדיעה דהוי איסור חפצא שפיו נאסר ביין וגופו לטומאה כו' שהאדם נעשה איסור חפצא (ראה מהרי"ט שם. צפע"נ שם).

26) ראה מהרי"ט שם. פי' הרא"ש נדרים ב, ב. צפע"נ שם. ובכ"מ.

27) וירא כא, לא. תולדות כו, לא.

28) ראה קרן אורה נזיר שם.

29) נח ז, כא. וראה רמב"ן נח ו, יג.

30) הל' מלכים ספ"ח.

31) נדפסה בש"ס ווילנא שם.

32) ל' הכתוב — ואתחנן ד, לב.

33) ולהעיר מבית האוצר (להר"י ענגל) מערכת א' כלל קלא אי איסור מפאת סברא נחשב לאיסור תורה. וראה לקמן הערה 44.

34) להעיר מהמבואר במ"א (לקו"ש ח"ה ע' 147 ואילך) בטעם שיעקב נשא ב' אחיות נגד הציווי „ואשה אל אחותה לא תקח", דכיון שהב־טיח לרחל שישאנה, הי' מוכרח לקיים דיבורו, ודוחה האיסור שנאמר במ"ת ד„אשה אל אחותה לא תקח" שע"פ פשש"מ הי' זה רק שהחמירו האבות ע"ע. ע"ש. וראה גם לקו"ש ח"ג ע' 106. — וראה שו"ת אבנ"ז יו"ד סש"ו אות טז־יז.

35) ב"מ רפ"ד. רמב"ם הל' מכירה רפ"ז.

עומד בדיבורו", דאף שמדין תורה יכול לחזור בו מדיבורו[36] ואינו עובר על איסור, מ"מ לא זו בלבד שאין זו הנהגה הראוי', אלא עוד זאת, שהנהגה כזו מתאימה לדור המבול ולדור הפלגה. ש־מזה מובן ופשוט, שאין זו הנהגה הראוי' לב"נ. והיינו לפי ש„מכח סברת הדעת" צריך כל אדם להיות עומד בדיבורו ולקיים מוצא שפתיו.

ודבר זה הוא לא רק בדברים שבין אדם לחבירו, דכאשר אינו עומד בדיבורו ה"ז היפך ישוב העולם, אלא גם בדברים שבינו לבין קונו[37], כי עצם הענין של שמירת מוצא שפתיו ה"ז הנהגה המחו־ייבת „מכח סברת הדעת", ובפרט בדבר שחייב עצמו לשמים.

וכן הוא לענין שבועות ונדרים דבני נח, דאע"פ שאינם בכלל בל יחל, היינו שאינם בכלל איסור התורה דבל יחל, אבל מ"מ חייבים „מכח סברת הדעת" ל־שמור מוצא שפתיהם[38].

ד. אלא שעפ"ז הי' צ"ל הדין, דזה שנתמעטו עכו"ם מדין נזירות, היינו רק מדין נזירות התורה (נזירות דישראל), אבל מצד עצם הנדר, הנה עכו"ם שנדר להזיר עצמו ולהיות פרוש משתיית יין ותגלחת, חייב (מכח סברת הדעת) לשמור מוצא שפתיו ולקיים נדרו[39] — ואילו בפרש"י מפורש שמותר בתגלחת ולשתות יין. וגם התוס' להלן[40] כתבו בפירוש „שאם קבלו נזירות אינו כלום ומותרין לשתות ביין ואין מביאים קר־בנות כו'".

ונראה לומר, דיש הבדל באיזה אופן קיבל עליו העכו"ם את הנזירות, דאם אמר „הריני נזיר כישראל" (או „הריני נזיר" סתם, שסתם דין נזיר היינו דין נזיר ישראל), הרי בזה לא חל עליו דין נזיר כלל, כיון שנתמעט מדין נזירות התורה, וא"כ ה"ז כמי שנשבע על דבר שא"א לו לקיים שאין כאן שבועה, ובמילא מותר לשתות יין ובתגלחת. ובזה איירי רש"י ותוס'.

אבל אם אמר „הריני נזיר מן התג־לחת" או „מן היין" (וכיו"ב), דאסר עצמו בפירוש מן היין או בתגלחת, הרי חייב לשמור מוצא שפתיו, לא מדין נזירות התורה אלא „מכח סברת הדעת" שכל אדם חייב לשמור מוצא שפתיו.

[ולהוסיף עוד — שישראל שאמר „הריני נזיר מן התגלחת" וכיו"ב — „ה"ז

---

36) גם כשנתן הדמים — כבמשנה ורמב"ם שם.

37) להעיר מרמב"ן נח ו, יג.

38) וי"ל דעפ"ז יש להסביר מ"ש באבני מילואים אה"ע סי' א' סק"ב קרוב לסופו, „דודאי בבני נח ליכא משום בל יחל ולא משום מוצא שפתיך תשמור" אלא דאמירה לגבוה הוא קנין גמור כמו מסירה להדיוט ואם נדר להביא קרבן

ה"ל חוב גמור וגובין מנכסים משועבדים כו'" — דלכאורה אם אין ממש בדיבורו מה מקום לקנין דאמירתו לגבוה. אך ע"פ המבואר בפנים ניחא, כי עקימת שפתיו הוי מעשה ופשיטא יש ממש בדיבורו, אלא דלית בי' דין דבל יחל וכו'.

39) ולהעיר מלשון ספר המצות להרמב"ם (מ"ע צד. מל"ת קנז) דנדר הוי בגדר חיוב גברא. וראה צפע"נ ריש הל' נזירות (יח, ג). ועוד.

40) ד"ה דת"ר.

דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט „וחייב לקיים דבריו כאילו נדר דכתיב מוצא שפתיך תשמור ולא

נזיר גמור וכל דקדוקי נזירות עליו ואע"פ שלא הי' בלבו להזיר אלא מדבר זה בלבד, הואיל ודבר שנזר ממנו אסור על הנזירים ה"ז נזיר גמור"[41], אבל בנוגע לעכו"ם, גם ע"פ המבואר לעיל שחל עליו חיוב לשמור נזירותו מדין נדר, מובן, שאינו חייב אלא במה שהוציא בשפתיו בפירוש, ולא חלים עליו שאר דיני נזירות (שזה שייך רק בדין נזיר התורה)].

— ואולי יש לבאר בדרך זו דיוק לשון הרמב"ם, שכ' באופן סתמי[42] "הגוים אין להן נזירות שנאמר דבר אל בני ישראל", ולא פירט שמותרים ביין ובתגלחת כו'. דאף שבפשטות הוא לפי שדרכו של הרמב"ם להעתיק דיני התלמוד כלשונם[43], הרי ע"פ הנ"ל יש לומר שיתירה מזו יש כאן, דזה שלא פירט, הוא כיון שתלוי באיזה לשון נדר הגוי בנזיר, ויש אופנים שאי אפשר לומר שהגוי מותר לשתות יין ומותר בתגלחת כנ"ל. —

ועפ"ז מתורץ טעם הצורך במיעוט עכו"ם מדין נזירות, דמאחר שיש פתח שיתחייבו להיות פרושים מן היין ובת־גלחת כנ"ל[44], לכן אמרה תורה שדין נזירות אינו שייך אצלם.

ה. ובדרך זו יש ליישב לשון הרא"ש במשנה זו, וז"ל: "העובדי כוכבים אין להם נזירות, אע"פ שעובדי כוכבים נודרין נדרים ונדבות כישראל, אם נדר בנזיר אין עליו תורת נזיר ואין מקבלין ממנו קרבנות נזיר להקריבם, ואם בא לימלך אם מותר לשתות ולטמא למתים מתירים לו". דלכאורה תמוהה לשונו, דהול"ל בקיצור (כלשון רש"י (ותוס')) "ומותרין לגלח ולשתות יין וליטמא ל־מתים", ומהי אריכות לשונו "ואם בא לימלך כו' מתירים לו"?

[לכאורה יש לומר שזהו לפי שלא איכפת לן עסק העכו"ם בהנהגתו בינו לבין עצמו (אם יחמיר ע"ע ולא ישתה יין כו'), והנפק"מ היא רק אם (א) רוצה להק־ריב קרבן נזיר, (ב) בא לשאול אצלנו אם מותר ביין כו'. אבל זהו דוחק גדול, דזה הי' מובן גם אם הרא"ש הי' כותב "ומו־תרים ביין כו'", דפשיטא שדין זה הוא אם העכו"ם בא לשאול אצלנו (דכי חייבים ישראל למחות בעכו"ם שרוצה לפרוש מן היין?!). ולמה לו להרא"ש לה־אריך בלשונו].

וע"פ משנת"ל יש לומר, דלדעת ה־רא"ש, גם עכו"ם שאמר בסתם "הריני נזיר" (או אפילו אם אמר "הריני נזיר כישראל"), הנה אם כוונתו לא היתה לדין נזיר שבתורה, אלא שיהי' מובדל מן היין ובתגלחת כמו נזיר ישראל, יש לומר ש־חייב לקיים את נדרו (מכח סברת הדעת), כיון שנתכוין לפרטי הדברים שבנזירות ישראל (אלא שכללם בלשון קצרה "נזיר כישראל").

אלא ש"אם בא לימלך אם מותר לש־

---

41) ל' הרמב"ם הל' נזירות פ"א ה"ט (מנזיר ג, ב).

42) שם פ"ב הט"ז.

43) יד מלאכי כללי הרמב"ם אות ב' וה'.

44) ראה נזיר שם סא, ס"ב ואילך "מי כתיב נזיר עולם" דיצטרך קרא דבנ"י למעטו מעכו"ם, וכן שולל הגמרא דהלימוד דבנ"י בא למעט דישראל מדיר את בנו בנזיר ולא העכו"ם מאחר דדין זה דהאב מדיר את בנו הלכה היא בנזיר. אבל שאני בנדו"ד דסברא הוי בגדר תורה (כנ"ל הערה 33) ועד שאומרים למ"ל קרא סברא היא

שד"ח כללים מערכת ס' כלל סג. מערכת ד' אות שם.

תות ולטמא למתים", שמזה שבא אצלנו לברר דין תורה אם חל עליו דיני נזירות, הרי בזה גופא גילה שכוונתו לדין נזיר ישראל ממש, במילא "מתירין לו" [היינו, שמצד עצמו, קודם שבא לפנינו, הי' שייך איסור, ורק כשבא לימלך "מתירין לו"].

משא"כ בנוגע לדין קרבן נזיר, שבזה נתמעט לגמרי ואין העכו"ם שייכים לזה כלל, "ואין מקבלין ממנו", כיון שזה שייך לדין נזיר שבתורה שאין העכו"ם בכלל.

ו. ויש לבאר הטעם הפנימי בזה ש־יתכן ענין הנזירות (באופן הנ"ל) אצל עכו"ם, ע"פ מה שמצינו בגדר נזירות ב' ענינים: לשון (וענין) של הפרשה[45], ולשון (וענין) של קדושה כמ"ש[46] נזר אלקיו על ראשו כל ימי נזרו קדוש הוא לה'.

ולכן, אף שעיקר ענין נזירות התורה הוא קדושת הנזיר כנ"ל[47], וזה שייך רק בישראל, מ"מ, היות שנזיר הוא (גם) לשון הפרשה, ה"ז שייך גם בב"נ. כי גם אצלם יש מקום להנהגה של פרישות מתאוות העולם[48].

ואדרבה, עיקר ענין הפרישות שייך בב"נ דוקא, כי להיותם עסוקים (רק) בעניני העולם נעשים מושקעים בעניני העולם ובתאוותיו וכמ"ש כי יצר לב ה־אדם רע מנעוריו[49], וזה גורם היזק להם ולעולם סביבם: ואילו בנוגע לישראל אמרו[50] "דייך מה שאסרה לך התורה"[51] וצ"ל עבודתו באופן של המשכת קדושה בו ובעולם [ולכן דוקא "הנודר[52] לה' דרך קדושה הרי זה נאה ומשובח וע"ז נאמר נזר אלקיו על ראשו קדוש הוא לה' ושקלו הכתוב כנביא שנאמר[53] ואקח מבניכם לנביאים ומבחוריכם לנזירים"][54].

ועפ"ז יש לבאר גם הקשר דמשנה זו שבריש הפרק לסיום הפרק (שהוא גם סיום המס'[55]) "נזיר הי' שמואל כדברי רבי נהוראי שנאמר[56] ומורה לא יעלה על ראשו נאמר בשמשון[57] ומורה ונאמר ב־שמואל ומורה כו'". כי גם בשמשון וכן בשמואל התחלת הנזירות לא באה באופן דקדושת נזירות, שהרי נזירות שמשון

45) ראה ספרי (ופרש"י) פרשתנו ו, ג (ב) "אין נזירה בכל מקום אלא פרישה (אף כאן שפירש מן היין)".

46) פרשתנו ו, ז־ח. וראה ספרי ופרש"י "זו קדושת הגוף".

47) ראה בהנסמן לעיל הערה 26.

48) ראה תו"א תולדות יט, רע"ג.

49) נח ח, כא.

50) ירושלמי נדרים פ"ט ה"א.

51) ועד שהנזיר נקרא חוטא שציער עצמו מן היין (ספרי ורש"י פרשתנו ו, יא. נזיר יט, א. וש"נ). וראה ירושלמי (סוף קידושין) "עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל שראת עינו ולא אכל".

52) רמב"ם סוף הל' נזירות.

53) עמוס ב, יא. וראה רמב"ן פרשתנו ו, יד.

54) ראה לקוטי לוי"צ (הערות לזהר) פרשתנו ע' שנד ואילך, שמפרש בזהר (פרשתנו קכז, ב) שיש ג' דרגות בנזיר – "מה שנזיר נקרא קדוש הוא שמגיע בבחי' קדוש דאריך . . מגיע זה בבחי' קדוש דעתיק . . ולהגיע לזה הוא דוקא ע"י קוצותיו תלתלים דזעיר . . שערות . . דז"א".

ויש לומר שזהו החילוק (ע"ד הקבלה) בין נזירות דישראל ונזירות דעכו"ם: הנזירות שהיא הקדושה המגיעה באריך ועתיק אינה שייכת לגוי, מכיון שהם למעלה מהשתלשלות, והיא רק בישראל: משא"כ הנזירות כפי שהיא בז"א, שבעת ימי הבנין, השייכים לגדרי העולם, יש מקום לומר ששייך גם לנזירות דגוי.

55) סו, א.

56) שמואל א א, יא.

57) שופטים יג, ה.

באה ע"י המלאך[58], שהמלאך אמר לאמו ומורה לא יעלה על ראשו, ודברי המלאך בכוחם לפעול רק הנהגה של נזירות, ענין הפרישות[59]; וכן נדרה של חנה „ומורה לא יעלה על ראשו", ה"ז נדר שחייב את חנה להנהגה עם שמואל באופן של פרישות, הנהגה של נזירות — אלא שלאח"ז חלה עליהם קדושת נזירות למפרע, כמבואר במ"א[60].

ושלימות זו דקדושת נזירות תהי' ל־עת"ל, שאז יהיו ישראל „פנויין בתורה וחכמתה . . ובאותו הזמן לא יהי' שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות שהטובה תהי' מושפעת הרבה וכל ה־מעדנים מצויין כעפר, ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד"[61], והיינו שלא יהי' צורך לפרישות מעניני תאוות העולם, כי כאו"א מישראל יהי' „קדוש לה'".

ויש לומר שזהו הטעם הפנימי לכך שלמדין בהלכה שמשיח יכול לבוא בכל יום מענין הנזירות „האומר[62] הריני נזיר ביום שבן דוד בא בו אם בחול נדר הרי זה אסור לעולם ואם בשבת או ביו"ט נדר אותה שבת או אותו יו"ט מותר מכאן ואילך אסור לעולם" —

כי קדושת נזירות בשלימותה יהי' לעת"ל[63], בביאת משיח צדקנו, וכמ"ש ואקים מבניכם לנביאים ומבחוריכם לנזירים כנ"ל, וכתיב[64] אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם[65],

בגאולה האמיתית והשלימה, במהרה בימינו ממש.

(משיחות ערב חגה"ש, יום ב' דחגה"ש וש"פ נשא תשמ"ז)

---

58) כמבואר בשופטים שם.

59) בל' הרמב"ם (הל' נזירות פ"ג הי"ג): המלאך הפרישו מן הטומאה, ובפיה"מ להרמב"ם למשנה נזיר (ד, א): אבל המלאך אמר לאמו כי נזיר אלקים יהי' הנער ענינו פרוש.

60) לקו"ש חי"ח ע' 66 ואילך. וש"נ.

61) רמב"ם סוף הל' מלכים.

62) ל' הרמב"ם הל' נזירות פ"ד הי"א (מעי־רובין מג, ב).

63) להעיר מצפע"נ עה"ת דברים (הוספות למקץ) ע' שמג „כולם נזירים כמו נזיר שמעון הצדיק (נזיר ד, ב. וש"נ) וזה יהי' לאחר תחה"מ כו'".

64) יואל ג, א.

65) וראה מצו"ד שם ד„ונבאו" קאי רק על ישראל, משא"כ „אשפוך את רוחי" גם בעכו"ם — וע"ד מ"ש ברמב"ם שם „עסק כל העולם . . יהיו ישראל כו'" (ראה לקו"ש חכ"ז ע' 246 ואילך). וברד"ק שם, דגם „אשפוך את רוחי" קאי רק על ישראל.